

Asia: VN/22728/2024

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työsopimuslain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Yleiset huomiot ja vaikutusarviot

Yleiset huomiot työryhmän mietinnöstä

Pidämme hallitusohjelman mukaisia lakimuutoksia kannatettavina. Uudistukset alentavat työn tarjoamisen ja työllistämisen kynnystä sekä helpottavat yritysten kykyä reagoida liiketoimintaa kohtaavissa muutostilanteissa.

Jatkovalmistelussa on huolehdittava hallitusohjelmassa sovittujen uudistusten toteuttamisesta täysimääräisesti työllistämisen esteiden purkamiseksi, liian sääntelyn purkamiseksi sekä hallinnollisen taakan keventämiseksi.

Ehdotetut määräaikaista työsopimuksia koskevat rajoitukset heikentävät tavoitetta madaltaa työllistämiskynnystä. Määräaikaisen työsopimuksen solmiminen ilman erityistä perustetta olisi mahdollista vain, jos kyseessä on työntekijän ja työnantajan välillä on ensimmäinen työsuhde tai, jos työsuhdetta ole ollut viimeisen viiden vuoden aikana. Tällainen rajoitus on keinotekoinen ja epäonnistunut työnantajan että työntekijän kannalta koska se rajoittaa tarpeettomasti ja suhteettoman paljon mahdollisuuksia työllistää ja työllistyä.

Ehdotettu työnantajan velvollisuus antaa perusteltu selvitys, ilman työntekijän pyyntöä, mahdollisuudesta palkata työntekijä vakituiseen työsuhteeseen taikka perustellusta syystä tehtävään määräaikaiseen työsuhteeseen, ennen kuin (perusteetta tehty) määräaikainen työsuhde päättyy, on tarpeetonta työnantajien hallinnollisen taakan lisäämistä ja lainsäädännön monimutkaistamista. Työantajien tulee jo tällä hetkellä antaa osa-aikaisen tai määräaikaisen työntekijän pyynnöstä perusteltu vastaus mahdollisuudesta pidentää työsopimuksessa sovittua säännöllistä työaika tai työsopimuksen kestoaikaa.

Lomautusilmoitusaikojen lyhentämiseen ja takaisinottovelvoitteeseen liittyvät rajoitukset estävät niinkään uudistusten toteutumisen hallitusohjelman hengessä.

Huomionne esityksen vaikutuksista

Jatkovalmistelussa on välttämätöntä huolehtia uudistusten asianmukaisesta ja kattavasta vaikutusten arvioinnista ja pureuduttava nimenomaisesti tarkastelemaan työllistämisen esteiden purkamista.

On olennaista kuulla työnantajien näkemykset siitä, miten heidän työn tarjoamisen kynnys alenee, mikäli uudistukset toteutuvat. Toisin sanoen, työllistävien yritysten arjen realismi tulee selvittää ja ottaa huomioon valmistelussa.

Työsopimuslaki

1 luvun 3 a (työntekijän kanssa tehtävä ensimmäinen määräaikainen työsopimus)

Ehdotettu teksti otsikkoa myöden tulee muuttaa hallitusohjelmakirjauksen mukaiseksi.

Määräaikaisen sopimuksen tekemistä ilman perustetta ei ole rajattu ensimmäiseen työsopimukseen hallitusohjelmassa, joten sellaista rajoitusta ei pitäisi myöskään ehdottaa.

Viiden vuoden raja on mielestämme työelämän tarpeisiin hyvin huonosti sopiva, pitkä ja hallinnollista työtä aiheuttava. Keskiössä pitäisi olla työelämän joustavoittaminen ja työllistämisen helpottaminen. Esimerkiksi, toimialasta kiinnostunutta henkilöä, joka on ollut pk-yrityksessä harjoittelussa, ei voisi palkata (ilman perustetta tehtävään) määräaikaiseen työsuhteeseen viiden vuoden aikana samaan pk-yritykseen. Lopputuloksena olisi tilanne, joka vesittäisi alkuperäistä tavoitetta työllistämisen esteiden poistamisesta.

Määräaikaiset työsopimukset ovat tärkeitä niin työnantajille kuin työntekijöille. Molemmat hyötyvät, kun määräaikaisen työn tarjoaminen ja saaminen on mahdollisimman joustavaa. Työnantajien kannalta kysymys on siitä, että epävarmemmassakin tilanteessa uskalletaan tarjota määräaikaista työtä, kun työn tarjoamiseen liittyvät mahdollisuudet ja riskit ovat ennalta tiedossa. Työntekijän kannalta jokainen työsuhte kasvattaa omaa osaamista ja parantaa siten henkilön arvoa työmarkkinoilla.

1 luvun 3 b § (määräaikaisen työsopimuksen tekeminen pitkäaikaistyöttömän kanssa)

Ei kommentoitavaa.

2 luvun 4 § (selvitys työnteon keskeisistä ehdoista)

Ei kommentoitavaa.

2 luvun 6 § (Ilmoittaminen vapautuvista työpaikoista ja perusteltu vastaus mahdollisuudesta pidentää säännöllistä työaikaa tai työsopimuksen kestoaikaa)

Lainkohta tulisi säilyttää nykyisessä muodossaan.

Ehdotettu laajennettu velvollisuus, joka koskien määräaikaista työsopimusta ilman erityistä perustetta, tulee poistaa turhaa hallinnollista työtä ja lain sekavuutta lisäävänä.

5 luvun 4 § (lomautusilmoitus)

Hallitusohjelmassa sovittu lomautusilmoitusajan lyhentäminen ns. enimmäispakottavuusperiaatteella on kannatettava.

5 luvun 7 § (lomautetun työntekijän työsuhteen päättyminen)

Ei kommentoitavaa.

6 luvun 1 § (määräaikaiset työsopimukset)

Ehdotettu irtisanomismahdollisuus määräaikaisiin työsopimuksiin, jotka on solmittu TSL 1.3 a §:n mukaisesti ilman erityistä perustetta, tulee poistaa, koska se heikentää työnantajille olennaista ennakoitavuuden vaatimusta.

Voimassa oleva työsopimuslaki mahdollistaa sekamuotoiset sopimukset; määräaikaisuuteen voidaan liittää irtisanomismahdollisuus ja sopimuksiin voidaan sisällyttää koeaika.

6 luvun 6 § (työntekijän takaisin ottaminen)

Kannatamme muutosta työntekijän takaisin ottamista koskevan velvoitteen poistamisesta alle 50 työntekijää työllistävien yritysten osalta.

Merityösopimuslaki

1 luvun 3 § (työsopimuksen muoto ja sisältö)

-

1 luvun 4 a § (työntekijän kanssa tehtävä ensimmäinen määräaikainen työsopimus)

-

1 luvun 4 b § (määräaikaisen työsopimuksen tekeminen pitkäaikaistyöttömän kanssa)

-

2 luvun 5 § (vapautuvista työpaikoista tiedottaminen ja velvollisuus pyynnöstä antaa tietoa turvaavammasta työsuhdemuodosta)

-

6 luvun 4 § (lomautusilmoitus)

-

6 luvun 7 § (lomautetun työntekijän työsuhteen päättymisen)

-

7 luvun 1 § (määräaikaiset sopimukset)

-

7 luvun 9 § (työntekijän takaisin ottaminen)

-

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annettu laki

118 § (tietojen luovuttaminen työnantajalle työpaikan täyttämistä varten ja työnantajan tiedonsaantioikeus)

-

Muut kysymykset

Lomautusilmoituksen toimittaminen työntekijän tietoon: Onko tarvetta säätää lomautusilmoituksen osalta vastaavatyypistä vastaanotto-olettamaa, joka liittyy työsopimuksen päättämisilmoituksen toimittamiseen? (vrt. TSL 9 luvun 4 §:n 1 momentti)

Kyllä

Muut huomiot

-

Ääri Minna
Palvelualojen työnantajat Palta ry.